

	Solfedžo	Rütmika	Üldklaver	Produktsoonialused
Sissejuhatus	Õppeaine toetab teoreetiliste teadmiste rakendamist praktilises musitseerimises. Arendab oskust analüüsida ja mõista mängitava muusika ülesehitust.	Rütmika õpe loob rütmilise vundamendi ning eeldused nii individuaalselt kui kollektiivselt rütmimuusikaga tegelemiseks, sest sellele asetub kogu rütmimuusika kõikides oma avaldumisvormides. Arendab nii fraseerimist, rütmilist sõnavara, meetrumitunnetust kui kvadraaditaju.	Õpe toetab rõõmu muusikast, klaverimängust ja loomingust; omandatakse klaverimängu tehnilise baasi põhielemendid; õpitakse arusaamist muusikast, erinevatest stiilidest, struktuuriosadest, vormist; mõistetakse klaveripartii erinevaid rolle muusikas (saatepillina, ansambli koosseisus, soolopillina); mõistetakse rütmis ja tempos mängimise tähtsust; õpitakse noodist lugema lihtsaid meloodiaid ja saateid; improviseeritakse ja tutvutakse heliloomingu lihtsate harjutustega, mõistetakse õigete klaverimänguvõtete ja mänguasendi tähtsust;	Õppeaine eesmärk on anda põhilised baasteadmised produktsoonitööriistadest ning nende kasutamisest enda mõtete sissevestamiseks ning õppetöö hõlbustamiseks
Tase 1 (5.-6. klass)				
Õpitulemused	<ul style="list-style-type: none"> – oskab iseseisvalt õppida; – tunnetab muusikas pulssi; – oskab nimetada ja kirjutada noote viiulivõtmes ja bassivõtmes ning tunneb nende asukohti klaveril; – oskab lauluharjutusi mängida ka klaveril; – on arendanud muusikalist astmetaju laulmise ja oma pillil lihtsamate meloodiate järgi mängimise teel; – eristab kuuldelt ja lauldes laade: duur, loomulik moll, harmooniline moll; – tutvub duur- ja mollkolmkõlade tähtharmoniaaga; – oskab üles kirjutada lihtsaid meloodiaid; – oskab lihtsaid meloodiaid laulda prima vista; – saadab klaveril lihtsaid laule tähtharmonia järgi (kolmkõla põhikujus ja bass); – mõtleb välja oma meloodiaid; – oskab muusikas kuulda ja välja tuua õpitud elemente; – oskab transkribeerida lihtsaid rütmidiktaate, meloodiadiktaate, astmediktaate, meloodialõike lihtsamatest lauludest; – harjutab harjutuste laulmist, koputamist ja mängimist metronoomiga. 	<ul style="list-style-type: none"> - suudab rütmis ja meetrumit tajudasuudab tajuda rütmis ja meetrumit oskab määrata taktimõõtu teab tempo tähistamise baasvõtteid (bpm) suudab orienteeruda kõikides rütmilistes alajaotustes kuni 1/16 trioolid ning neid kirjutada ja lugeda omab muusikalist kirjaoskust ning on võimeline üksi kui kollektiivselt rütmika harjutusi sooritama 	<ul style="list-style-type: none"> tunneb rõõmu muusikast; kasutab korrektseid klaverimänguvõtteid; teab noodinimesid klaviatuuril; ehitab, mängib ja pöörab moll ja duur-kolmkõlade akorde; mängib akordi lihtsa beat rütmikaga; improviseerib laadipõhiselt lihtsal saatel; mängib tehnilisi harjutusi ja väikevorme; mõistab rütmis ja tempos mängu tähtsust; saab aru klaveripartii rollist rütmimuusikas; 	-

	Solfedžo	Rütmika	Üldklaver	Produktsioonialused
Õppesisu	<p>RÜTMID</p> <ul style="list-style-type: none"> – Taktimõõdud: 2/4, 3/4 ja 4/4. – Rütmid ja rütmikombinatsioonid: ta-a-a-a; ta-a-a; ta-a; ta; ti; ta-i-ti; ti-tiri; tiri-ti;tiri-tiri; tai-ri – Pausid: kaheksandikpaus, veerandpaus, poolpaus, täispaus. <p>HELISTIKUD JA HARMOONIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Duur- ja moll-kolmkõla erinevus. – Kahe märgiga helistikud. – Põhikolmkõlad. – I-V-I ja I-IV-I järgnevustega tutvumine, eristamine. – Intervallide nimetused (priim, sekund, tert, kvart, kvint, sekst, septim, oktav). – Intervallide astmeline lugemine helistikus. – Puhaste intervallide kuulamine, laulmine, helistikus määramine ja ehitamine. – Kolmkõlade tähistamine tähtharmoniaga ja Rooma numbritega. – Tähtharmonia järgi klaveril bassi mängimine. – Tähtharmonia järgi klaveril akordide mängimine (moll-kolmkõla, duur-kolmkõla). <p>LAULMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> – Helistike laulmine. – Prima vista laulmine (astmeline liikumine, kolmkõla, hüpped I kk nootidesse). – Astmenumbritega laulmine. – Astmenumbritega üles kirjutatud meloodia laulmine erinevates helistikes. – Improviseerimine — akordisaate järgi täis- ja poolnootidel vabalt valitud silbil helistikku sobivate nootide laulmine. 	<p>Harjutused on kooskõlastatud ansambliõpetajate ning erialaõpetajatega, et valmistada õpilast ette ansambli tundides vaja minevate rütmiliste konstruktsioonidega. Swing, clave 2/3 ja 3/2, cascara, bossanova jne (Ted Reed "Progressive steps of syncopation for the modern drummer" etc)</p>	<p>huvi tekitamine klaverimängu vastu läbi repertuaari ja loomingulisuse; meloodiate mängimine kuulmise järgi; improviseerimine laadipõhiselt lihtsa järgnevuse saatel ansambli õpetajaga; klaverimängu tehnika arendamine läbi heliredelite ja tehniliste harjutuste, etüüdide mängimise; moll-ja duurakordide ehitamine, mängimine, pööramine mistahes noodist; heliredelid C, G, D, F ja a, e, d eraldi kätega 2 oktaavi, kolmkõla akordide pööramine portatos eraldi kätega 2 oktaavi; kolmkõlade 3 noodiliste arpedžode mängimine; lihtsate järgnevuste I-IV - I ja I - V - I ja I - VI mängimine; akordide ja lihtsate järgnevuste mängimine beat rütmikaga ansambli õpetajaga; lihtsate saadete mängimine; sooloseadete mängimine lemmiklugudest; pedaliseerimise alused;</p>	-
Hindamine	Eksam.	Arvestus.	Eksam: esitab soolopala või saate (lauljad); ehitab moll ja duur akorde mistahes noodist, mängib ja pöörab neid; mängib lihtsat järgnevust (Im - VI) beat rütmikaga kuni ühe märgiga helistikus (a, e, d), improviseerib sellele meloodia ansambli õpetajaga; õpilane viibib hindamisel, saab konstruktiivse tagasiside; oma õpetaja on eksamikomisjonis;	
Tase 2 (7.-8. klass)				

	Solfedžo	Rütmika	Üldklaver	Produktsioonialused
Õpitulemused	<ul style="list-style-type: none"> – kinnistab esimesel tasemel saavutatud õpiväljundeid; – eristab kuuldeliselt ja lauldes laade: duur, loomulik moll, harmooniline moll, meloodiline moll (üles ja alla samamoodi); – arendab edasi prima vista laulmist; – kasutab rütmide nimetamisel väljendeid: neljandiknoot ja -paus, kaheksandiknoot ja -paus, kuuteistkümnendiknoot ja -paus, jne; – kasutab harjutamisel metronoomi; – saadab klaveril laule tähtharmonia abil (kolmkõlapöörded, V7). On tutvunud häälte sujuva juhtimisega; – on tutvunud järgnevuse põhimõttega ja oskab eristada lihtsamaid ja lühikesi akordijärgnevusi; – oskab tähistada kolmkõlasid ja nende pöörded väljaspool helistikku; – on tutvunud diatoonilisest helireast lähtuvate kolmkõladega; – oskab lugeda rütme kaheksandiktaktimõtudes ja teab, kuidas nendes rütme grupeeritakse; – oskab kirjapildis lugeda ja tunneb kuuldeliselt ära sünkoobi ning triooli. 	<p>Kinnistatakse varem õpitut, luuakse praktilise rütmika õppe sild erialas ning ansamblimängus üles kerkinud väljakutsetega, harjutatakse regulaarselt progresseeruva raskusastmega harjutusi, lisanduvad erinevad taktimõddud ning levinumad rütmilised lahendused rütmimuusika standard-repertuaaris. Lisandub improvisatsioon ning rütmiline loominguulis reaalajas. Palju kuulamist, improviseerimist ning noodistamist. Harjutused praktilist laadi ning eesmärgiga suuta neid sooritada oma pillil või laial skaalal rütmipillidel. Märksõna on rütmika universaalsus ning pragmaatilisus.</p>	<p>Lisaks tase 1 õpiväljunditele: teab noodinimesid viiulivõtmes; loeb Prima Vista lihtsa rütmiga meloodiaid, lihtsate kolmkõla akordidega saateid; on tutvunud septakordidega 7, m7, Maj7, m7-5, dim7; on tutvunud duur ja moll blues laadiga; mängib lihtsamaid järgnevusi (I - IV - V, Im - IVm - V; I - VI - IV - V; Im - VI - IVm - Vm); mängib kadentsi 2-5-1 duuris ja mollis; saadab lihtsaid lugusid (bassinoot + sujuva häältejuhtimisega akord paremas käes) kasutades erinevaid saaterütmikaid (pop, rock, latin, swing); mängib ja transponeerib tehnilisi harjutusi, mängib etüüde ja sooloseadeid; suudab mängida lihtsa harmoonia ja rütmikaga järgnevuse pulsiga ja rütmis ansambli kaasõpilasega, kes sellele meloodia improviseerib;</p>	<p>Õpilane oskab vähemalt ühe DAW abil sooritada lihtsamaid audiosalvestusi, salvestada ning töödelda baastasemel MIDI ning kasutada seda õppetöö hõlbustamiseks (näiteks erialas õpitava loo harjutustasta tegemiseks)</p>
Õppesisu	<p>RÜTMID</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uued taktimõddud: 3/8 ja 6/8. – Sünkoop (ühe- ja kahelõgiline). – Triool. <p>HELISTIKUD JA HARMOONIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kuni nelja märgiga helistikud. – Meloodiline moll (nii tõusvalt kui laskuvalt sama). – Kolmkõla pööramine, tähtharmonia ja helistikus Rooma numbrita tähistamine (I, I/3, I/5) ning helistikust väljaspool tähistamine (M, m, M/3, m/3, M/5, m/5). – Dominantseptakord. Selle tähtharmonia ning Rooma numbriga tähistamine (V7). – Tähtharmonia järgi klaveril lihtsamate laulude saatmine. – I-IV-I ja I-V-I järgnevuste kuulamine. – II-V-I järgnevusega tutvumine. <p>LAULMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> – Prima vista noodist laulmine. – Standardite ja muude laulude laulmine prima vista. – Helistike laulmine. – Akordide laulmine helistikus ja astmenumbritega. – Astmenumbritega üles kirjutatud meloodia laulmine erinevates helistikutes ja laadides. – Improviseerimine - akordisaate järgi veerand- ja kaheksandiknootidega vabalt valitud silbil helistikku sobivate nootide laulmine. 	<p>Peamine rõhk rütmilisel sõnavaral ning selle laiendamisel, loominguulisel, kasutame muusikanäidete kuulamist ning mõningast transkribeerimist. Raskusaste vastab eriala- ning ansambliõppe praktilistele vajadustele.</p>	<p>Lihtsate pop meloodiate ja akordisaadete lehest lugemine; heliredelite, akordide ja arpedžode mängimine; septakordide 7, m7, Maj7, m7-5, dim7 ehitamine ja mängimine; duur- ja moll blues laadi ehitamine ja mängimine; 12-taktilise blues vormi saate mängimine; lihtsate järgnevuste, mängimine duuris ja mollis; 2-5-1 kadentside mängimine duuris ja mollis; eri stiilides saadete mängimine (pop, rock, latin, swing), etüüdide mängimine ja transponeerimine; sooloseadete mängimine; koosmäng ansambli kaasõpilasega (lihtsa järgnevuse rütmiseeritud saade + meloodia improviseerimine)</p>	<p>-Vähemalt ühe DAW programmi tutvustamine ning baasteadmiste omandamine -MIDI oleamuse ja kasutusvõimaluste tutvustamine -Audiosalvestuse olemuse ja kasutusvõimaluste tutvustamine -Helikaardi algteadmiste omandamine -Eelpooltoodu praktikas harjutamine</p>

	Solfedžo	Rütmika	Üldklaver	Produktsioonialused
Hindamine	Eksam.	Arvestus.	arvestus/eksam: loo, etüüdi või saate (lauljad) mängimine; akordi ehitamine, mängimine ja pööramine; jämme osa - lihtsa järgnevuse rütmiseeritud saate mängimine ansambelis õpetaja või kaasõpilasega, kes järgnevel improviseerib; improviseerimine lihtsa järgnevuse saatel (ühes laadis); õpilane osaleb hindamisel, saab konstruktiivse tagasiside; õpetaja kuulub eksami komisjoni;	arvestus
Tase 3 (9. klass)				
Õpitulemused	<ul style="list-style-type: none"> – arendab edasi teisel tasemel saavutatud õpiväljundeid; – oskab kuulata ja transkribeerida akordijärgnevusi; – on arendanud vormitaju; – on tutvunud erinevate stiilidega - swing, funk, latin; – oskab kirjutada meloodiat antud harmooniale; – harmoniseerib etteantud meloodiat; – on tutvunud erinevate laadidega, eristab neid kuuldeliselt; – oskab muusikas eristada harmooniat ja meloodiat ning neid ka transkribeerida. 	<p>lisanduvad lihtsamad polümeetrilised modulatsioonid, eesmärk arendada takti tunnetust ning kvadraaditunnetust.</p> <p>Lisanduvad koordineerimis- ja keerdumisharjutused ning keerulisemad rütmipildid kui muusikalise stiilitunnetuse katalüsaatorid. Muusikalistesse stiilidesse lisanduvad keerulisemate rütmiliste elementidega päritolupiirkonnad nagu Aafrika, Lähis-Ida, Brasiilia jne Jätkub koostöö eriala ning ansambliõpetajatega.</p>	<p>on omandanud tasemet 1 ja 2 õpiväljundid; mängib väikevormide raames lihtsamaid soolosisid; on tutvunud blues ja moll laadiga; on tutvunud 12-taktilise blues laadiga;</p>	
Õppesisu	<p>RÜTMID</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kaheksataktiline periood. <p>HELISTIKUD JA HARMOONIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kvindiring. – Kuni seitsme märgiga helistike laulmine. – Duur- ja mollpentatoonika. – Septakordid - M7, 7, m7b5 , o7. – Akordid: sus, sus2, add2. Nende laulmine ja ehitamine. – Laadid: dooria, früügia, lüüdia, miksölüüdia, lokria, blues'i laad. – Septakordidel põhinevad akordijärgnevused: IIm-V-I, I-VIm-IIm-V, IIm-VIm-IIm-V-I. – Molli II-V-I järgnevus. – Kolmehäälsed järgnevused. <p>IMPROVISATSIOON</p> <ul style="list-style-type: none"> – Etteantud meloodia harmoniseerimine. – Etteantud harmooniale meloodia laulmine ja kirjutamine. <p>LAULMINE</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lead sheet'ilt saateakordide laulmine. – Lead sheet'ilt rütmide koputamine. – Intervallide laulmine tähtnimedega ja vabalt valitud silpidega. – Prima vista laulmine. – Viie septakordi laulmine tähtnimedega ja vabalt valitud silpidega. 	<p>Lisanduvad lihtsamad polümeetrilise</p>	<p>heliredelite mängimine - duurid ja mollid kõikidelt valgetelt klahvidelt, lisaks helistikud Bes, Es, As, cis, fis; kromaatilise heliredeli mängimine; akordide ja arpedžode mängimine; 2-5-1 kadentside mängimine; 12 taktilise bluesivormi saate</p>	

	Solfedžo	Rütmika	Üldklaver	Produktsoonialused
Hindamine	Eksam.	Eksam	arvestus, eksam: esitab väikevormi või saate (lauljad); ehitab akordi antud noodist ja pöörab seda; jämmib kergel järgnevusel (improviseerib meloodia; tekitab saaterütmi), mängib 2-5-1 kadentsi ühe märgiga helistikus; õpilane viibib hindamisel ja saab konstruktiivse tagasiside; õpetaja on eksamikomisjoni koosseisus;	
Õppematerjalid	<p>Õpetaja valmistatud noodimaterjal ja harjutused. Veebileht musictheory.net. Kõlakooli materjalid. SOP reader 3.0 (2014). Erinevad rütmimuusika lead sheet kogumikud. Eespere, R. (1994). Prima Vista?. Tallinn: Eesti Eres.</p> <p>Eespere, R. (2010). Prima Volta?. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia.</p> <p>Hooktheory. (2022). https://www.hooktheory.com/theorytab/common-chord-progressions,</p> <p>Levin, M. (1995). The Jazz Theory Book. Sher Music Co.</p> <p>Sillamaa, V. (2014). (Rütmi)muusika teooria. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia.</p> <p>Solfeg. (2022). https://solfeg.io</p>	<p>Õppematerjali valib otseselt tundi läbi viiv õppejõud, kuid ülimalt soovituslik on kasutada rütmilisteks harjutusteks õpilase erialaõpetaja poolt valitud materjali rütmika õppimise ja rakendamise sisendina. Õpikutest on soovituslikud "Rhythm and Counting" David Harrison, "Progressive steps of syncopation for the modern drummer" Ted Reed, "Art of bop drumming" John Riley, "Odd time reading text" Louis Bellson/Gil Breines, "A world of rhythmic possibilities" Dafnis Prieto, "Exploring your creativity on a drumset" Mark Guiliana, "The new breed" Gary Chester.</p>	<p>Õpetaja valmistatud noodimaterjal: tehnilised harjutused, lugude seadete noodid; Peterson, O. (1986). Jazz Piano for the Young Pianist 1. Hansen House.</p> <p>Thompson, J. (2018). Easiest piano course & Modern course for the Piano. Willis Music.</p> <p>Progris, J. (1986). A Modern Method for Keyboard Study - Vol 1. Berklee Press Publications. lk. 60–65</p> <p>Agay, A. (1992). The Joy of Jazz. Music Sales America.</p> <p>Beale, C. (1998). Jazz Piano Pieces, Grade 1 & 2. Associated Board of the Royal Schools of Music.</p> <p>Duro, J. (s.a.). Making The Grade: Jazz Grade 1. Chester Music.</p> <p>Duro, J. (s.a.). Making The Grade, Jazz 2–3. Chester Music.</p> <p>Foy, J. (1957). Keyboard Pops. Willis Music.</p> <p>Moser, J. (1982). Rock Piano 1. Schott Music.</p> <p>Schoenmehl, M. (1996). Fun with Jazz Piano. Schott Music.</p>	